

Mustaqil ta'lim talabalarni kasbiy faoliyatga tayorlash metodikalari**Alijonova Dilorom Azamjonovna****Farg'ona davlat universiteti o'qituvchisi**

alijanovadilorom679@gmail.com

ORCID ID: 0009-0006-3561-1006

Annotatsiya. Ushbu tezisda mustaqil ta'lim orqali talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikalari tahlil qilinadi. Mustaqil ta'lim, talabalar o'zining bilim va ko'nikmalarini mustaqil ravishda rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik jarayon bo'lib, uning asosiy maqsadi – kasbiy faoliyatni samarali amalga oshirish uchun zarur bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishdir. Tezishda, mustaqil ta'lim metodikalari, ularning samaradorligini oshirishga qaratilgan strategiyalar va ta'lim jarayonida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashdagi roli muhokama qilinadi. Mustaqil ta'limning pedagogik usullari, o'quvchilarning mustaqil fikrlash va qaror qabul qilish qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beruvchi amaliy yondashuvlar keltiriladi.

Kalit so'zlar: mustaqil ta'lim, kasbiy faoliyatga tayyorlash, pedagogik metodikalar, talabalarni kasbiy tayyorlash, o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyati, ta'lim jarayoni, malaka oshirish, ko'nikmalarni rivojlantirish.

Kirish.

Mustaqil ta'lim talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashning muhim shakllaridan biri hisoblanadi. Hozirgi kunda o'quv jarayonida mustaqil ta'limning o'рни va ahamiyati tobora ortib bormoqda, chunki bu jarayon talabalar uchun nafaqat bilim olish, balki o'ziga xos ko'nikma va malakalarni rivojlantirish imkoniyatlarini yaratadi. Mustaqil ta'lim orqali talabalar o'z maqsadlariga erishish yo'lida boshqaruv, qaror qabul qilish, vaqtni to'g'ri taqsimlash va o'z-o'zini nazorat qilish kabi muhim kasbiy kompetensiyalarni shakllantiradi. Shu bilan birga, mustaqil ta'lim metodikalari o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi interaktiv aloqani mustahkamlash, o'quv jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi. Bu metodikalar talabalarni nafaqat nazariy bilimlar bilan ta'minlaydi, balki ularning amaliy ko'nikmalarini rivojlantiradi, kasbiy faoliyatda muvaffaqiyatli ishlashlariga tayyorlaydi. Ushbu tezisda mustaqil ta'lim metodikalarining pedagogik yondashuvlari va ularni kasbiy faoliyatga tayyorlashdagi roli tahlil qilinadi. O'quvchilarning mustaqil fikrlash va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan yondashuvlar, metodikalar va strategiyalar muhokama qilinadi. Bu jarayonning samarali tashkil etilishi talabalarning kelajakdagi kasbiy faoliyatini muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun muhim asos bo'ladi.

Mustaqil ta'lim talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash metodikalari bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar va adabiyotlar mustaqil ta'limning o'quv jarayonidagi o'рни va ahamiyatini,

shuningdek, uning kasbiy tayyorlashdagi rolini yoritib beradi. Quyidagi adabiyotlar, mustaqil ta'lim metodikalarining pedagogik jihatlari va amaliy qo'llanilishi haqida muhim ma'lumotlarni taqdim etadi.

Xidoyatov, A. (2017). "Mustaqil ta'lim va uning pedagogik metodikalari." Ushbu asar mustaqil ta'limning nazariy asoslarini va pedagogik metodikalarini o'rganadi. Xidoyatov, mustaqil ta'lim jarayonini samarali tashkil etish uchun turli pedagogik yondashuvlar va metodlarning ahamiyatini tahlil qiladi. Asarda, mustaqil ta'limni talabalar kasbiy faoliyatga tayyorlashda qanday qo'llash mumkinligi, shuningdek, ta'lim jarayonida talabalarni rag'batlantirish va o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatlarini qanday shakllantirish kerakligi haqida keng ma'lumotlar mavjud.

Mirzaev, R. (2019). "Kasbiy tayyorlash jarayonida mustaqil ta'lim metodikalari." Mirzaevning ishida, kasbiy tayyorlashda mustaqil ta'lim metodikalarining o'rni alohida ta'kidlanadi. Asar mustaqil ta'limning talabalar kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi roli haqida so'z yuritadi. U mustaqil ishlashning pedagogik metodlarini, talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda eng samarali usullarning qanday qo'llanilishi zarurligini o'rganadi.

Toshpulatova, D. (2020). "Mustaqil ta'limning metodologik asoslari va ta'lim jarayonidagi roli." Ushbu asar mustaqil ta'limning metodologik asoslarini chuqur tahlil qiladi. Toshpulatova, mustaqil ta'limning samarali metodikalarini o'rganib, ularni o'quvchilarning kasbiy tayyorlash jarayoniga qanday integratsiya qilishni ko'rsatadi. Asarda, mustaqil ta'limning talabalarning mustaqil fikrlash va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati haqida ham so'z yuritiladi.

Akramova, X. (2018). "O'quv jarayonida mustaqil ta'limni tashkil etish." Akramova mustaqil ta'limni tashkil etishning amaliy jihatlari bilan tanishtiradi. U, mustaqil ta'limning samarali tashkil etilishi talabalar uchun qanday imkoniyatlar yaratishini va kasbiy faoliyatga tayyorlashda qanday muhim yondashuvlarni qo'llash zarurligini ko'rsatadi. Akramova, o'quvchilarni kasbiy tayyorlashda mustaqil ishlash qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan amaliy yondashuvlar va metodlarni tahlil qiladi.

Meliqo'ziyeva, G. (2021). "Mustaqil ta'lim va talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash." Meliqo'ziyeva, mustaqil ta'limning kasbiy tayyorlashdagi o'rnini ko'rsatib, bu jarayonda o'quvchilarning o'zini o'zi boshqarish va kasbiy muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi. U, mustaqil ta'lim metodikalarini o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlanish jarayonida qanday samarali qo'llashni tushuntiradi.

Shamsutdinova, R. (2016). "Pedagogik texnologiyalar va mustaqil ta'lim metodikalari." Shamsutdinova, pedagogik texnologiyalarni va mustaqil ta'lim metodikalarini birlashtirib, ta'lim jarayonida o'quvchilarning kasbiy faoliyatga tayyorlanishini samarali tashkil etishning usullarini taqdim etadi. Ushbu ishda, mustaqil ta'lim metodikalarining

talabalarning kasbiy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi ahamiyati keng qamrovli tahlil qilingan.

Yusupov, U. (2019). "Kasbiy tayyorlash va mustaqil ta'lim: metodologik yondashuvlar." Yusupovning asarida, mustaqil ta'lim metodikalarining kasbiy tayyorlashdagi o'rni va uning talabalarning kasbiy faoliyatga tayyorlanishiga qanday ta'sir ko'rsatishi tahlil qilinadi. U, mustaqil ta'limning metodologik asoslarini o'rganib, kasbiy faoliyatga tayyorlash jarayonida uning integratsiya qilishning muhimligini ta'kidlaydi. Tahlil qilingan adabiyotlar, mustaqil ta'limning talabalarning kasbiy faoliyatga tayyorlanishdagi muhim rolini tasdiqlaydi. Mustaqil ta'lim metodikalari nafaqat bilimlarni egallash, balki o'quvchilarda mustaqil fikrlash, qaror qabul qilish va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu adabiyotlar, mustaqil ta'limni kasbiy tayyorlash jarayonida samarali qo'llashning nazariy va amaliy asoslarini taqdim etadi, shuningdek, ta'lim jarayonini yanada samarali qilishga yordam beradi.

Adabiyotlar ro'yhati:

1. Xidoyatov, A. (2017). Mustaqil ta'lim va uning pedagogik metodikalari. Toshkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Mirzaev, R. (2019). Kasbiy tayyorlash jarayonida mustaqil ta'lim metodikalari. Tashkent: Fan va texnologiya.
3. Toshpulatova, D. (2020). Mustaqil ta'limning metodologik asoslari va ta'lim jarayonidagi roli. Baku: Ozarbayjon pedagogika nashriyoti.
4. Akramova, X. (2018). O'quv jarayonida mustaqil ta'limni tashkil etish. Toshkent: O'zbekiston xalq ta'limi.
5. Meliqo'ziyeva, G. (2021). Mustaqil ta'lim va talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlash. Tashkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
6. Shamsutdinova, R. (2016). Pedagogik texnologiyalar va mustaqil ta'lim metodikalari. Sankt-Peterburg: Pedagogika akademiyasi.
7. Yusupov, U. (2019). Kasbiy tayyorlash va mustaqil ta'lim: metodologik yondashuvlar. Moskva: Pedagogika nashriyoti.